

ԱՏԼԱՍ

ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՅՑ ՊԱՏԿԵՐԱՑ

ԲՍՏ

Արքունի Աշխարհագրաց Գաղտնի, Անգլիայ, Գերմանիայ եւ Ռուսաց,

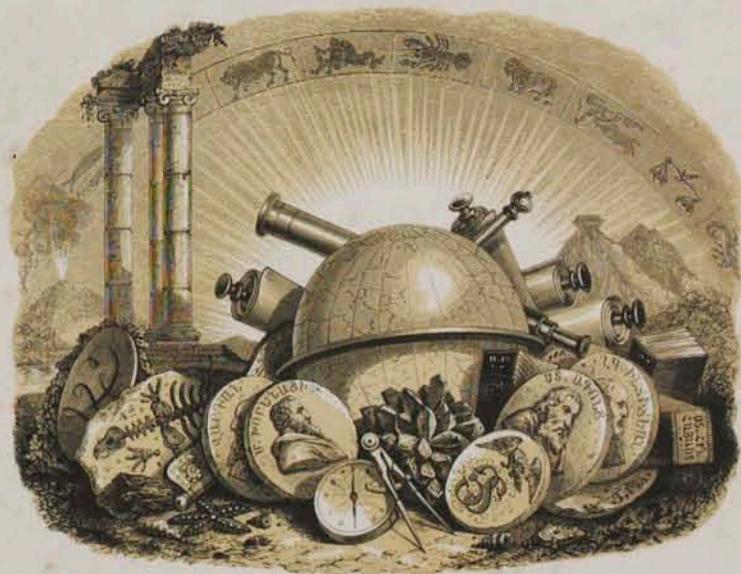
ՀԱՆԳԵՐՉ ՆՈՒՍՇՈՒՆԻՆ, ԻՍՆՈՒԹՈՒԹՆԱԾԻՔ

ԲՆՈՎԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆՈՎԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔՈՎԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՓՈՐՈՎՐԵԱԼ ԻՍԹԻԲ

ԹԱՎԱԶԱՆՆՈՒԹ ԵՄԻՐԱՅԻ

Տ Ա Տ Ե Ա Ն

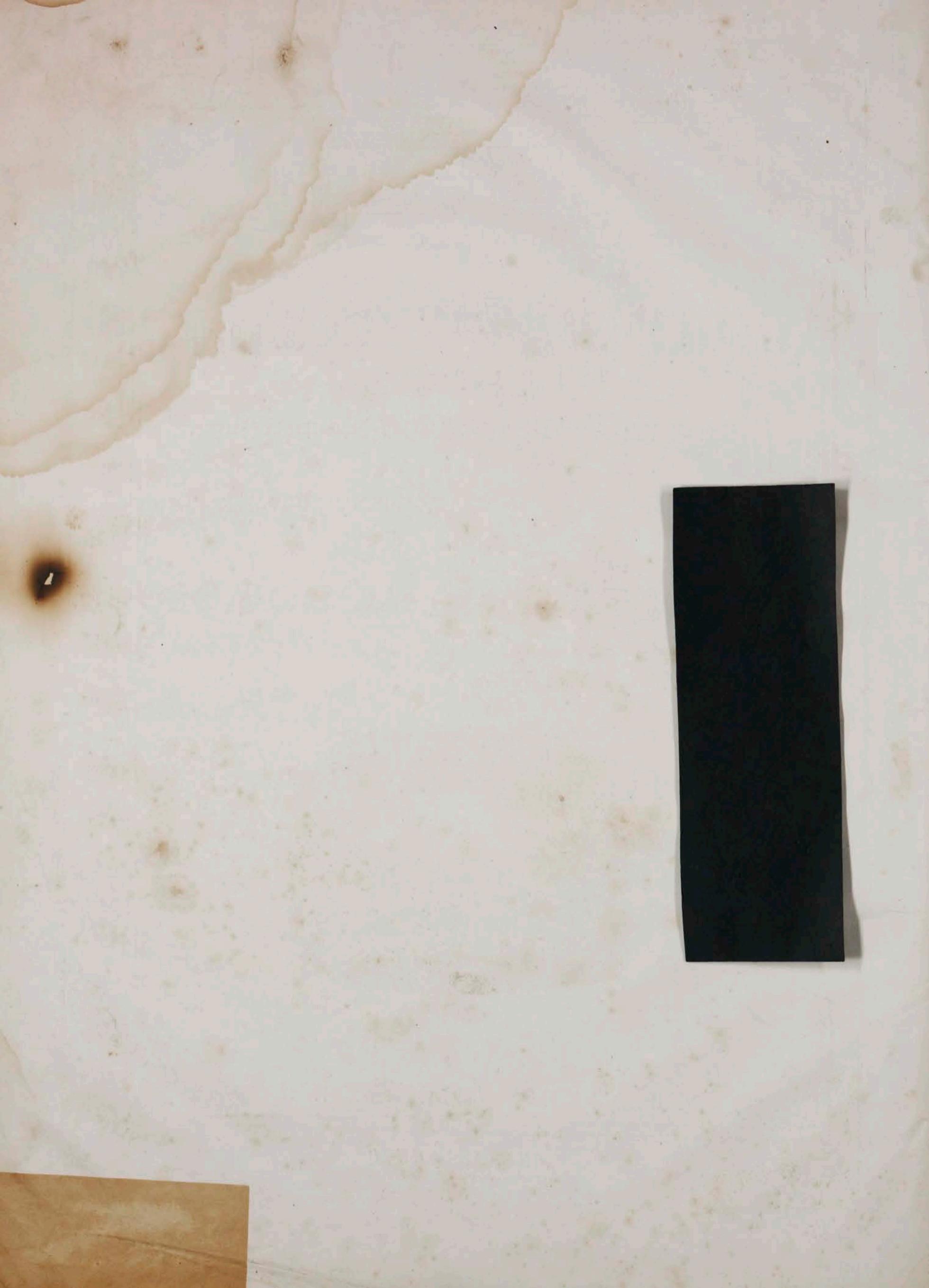

Dat Donat, Dedicat.

Ի ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի Տարրանի Միսիւարեան Ախաիկն որ ի Առքին Կայար:

ՅԱՄԻ 1849 ՌՄՂԸ

ԵՐԿԱՍԻՐՈՂՔ ԱՏԼԱՄԻՍ

Ա.Ռ.

Բ Ա Ր Ե Ր Ս Ր Բ

Ք

եզ ով պարծանք գարմից փնայերոյ **ՏԱՏԵԱՆՅ.**

Որ նամագեացոյ օգոի փառեայ ի նախանն.

Զերկիր ի Քոյո ոչ կեղծ ի կեղծ բարձեայ յոչ

Զերոյ ըզկանարն երկեից Ատրսս գաստոյարոյ.

Այլ գանդատրաստն ածես կոցիկն ի յերեւ

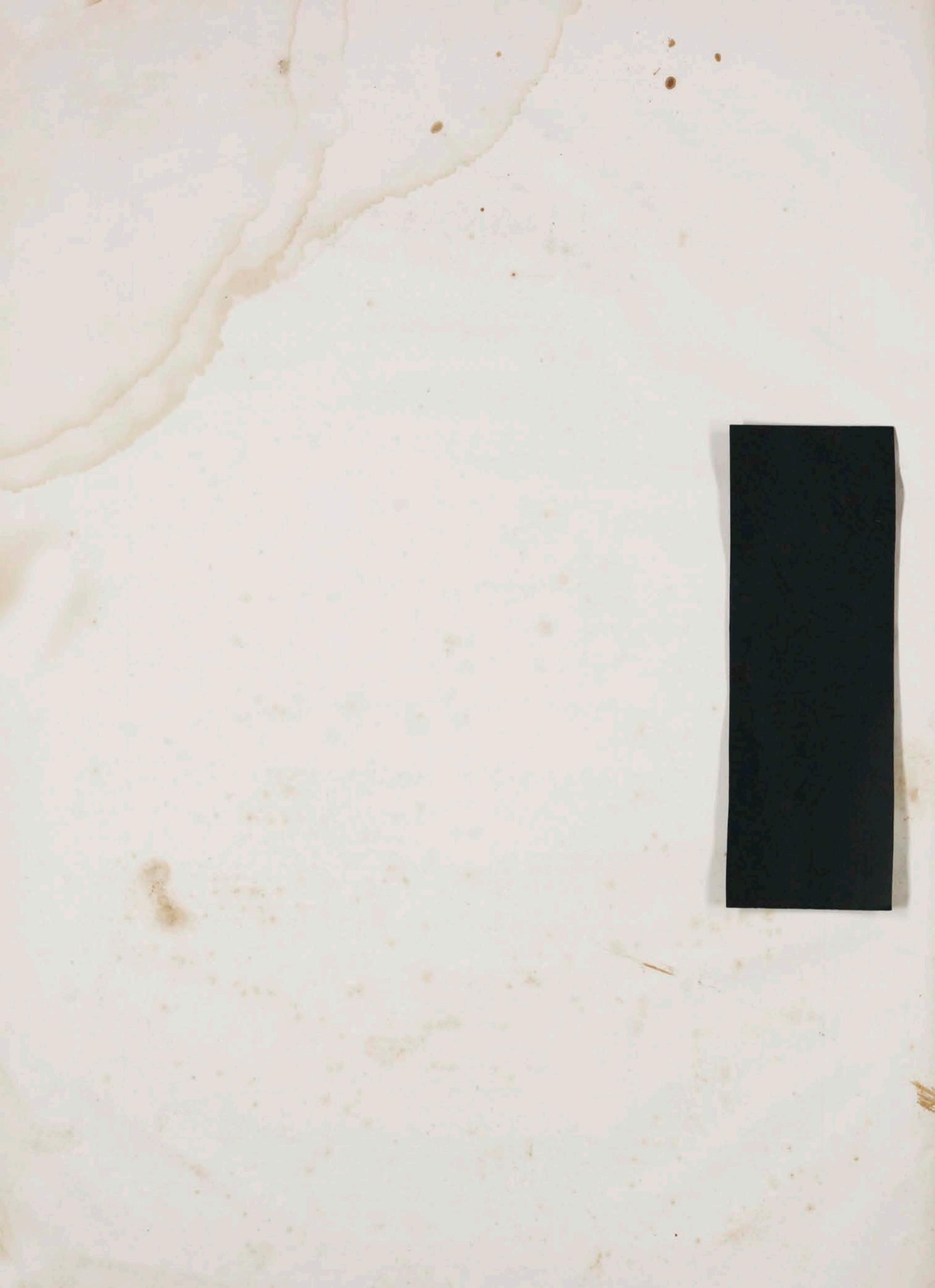
Իբր ի վրձեն նամագարտիակ ի յարեւ.

Մրիխրարեան ոչխո ի յարձանն մըշտագոյ

Կառուցանն. սնուանրոյ Քոզ սիրացնոյ.

Քան պարտեսան դրօշեայ ի կիճրս բանրակ.

Անորի չըբնայ Աշխարհացոյցս ի տախտակ :

քունը կը ձևանան արևադարձային փամփայտի, այսինքն երբոր հիւստիսն դէպ ի հարաւ կամ հարաւէն դէպ ի հիւստիս կը լարուի...

Երբոր հիւստիսն դիտուի վրային ան երկու շրջանակները, որոնցմէ մէկը զիշերահաստարներուն վրայէն մէկան պարտազգայնական կ'անցնի...

Գրական մասին աստիճանական վերաբերման պարագային կ'արժեքատեսչեալ կ'ըլլայ աստիճանական շրջանակները, որոնցմէ մէկը զիշերահաստարներուն վրայէն մէկան պարտազգայնական կ'անցնի...

Table with 4 columns: Sign name, Latin name, Greek name, and another sign name. Includes Cancer, Lion, Virgo, etc.

Արեգակին շարժումը միայն աստիճանային շրջանակներէն կ'ընթացի, որոնք կը ստատախանեն...

Արեգակին շարժումը միայն աստիճանային շրջանակներէն կ'ընթացի, որոնք կը ստատախանեն. և արեւ խաւարման ծրին վրայ եղած ժամանակը...

Խաւարման ծրին ձևանալէ շրջան մը ըլլալով, որուն մէջմտով կ'անցնի արեւը...

Table with 2 columns: Sign name and numerical value. Includes Cancer, Lion, Virgo.

(Գ) րին փոփոխութիւններուն պատճառն է՝ երկրի աստիճանային խաւարման ծրին մակարդակին վրայ ծովը, (Դ) րին շեղումը կ'ընդհանուրացնուի...

Իրբոր արեւագարձներէն դէպ ի հիւստիսյին բեւեռ գանդը, կը տեսնենք որ անաստան մէջ օրը կ'երկնայ...

Իձէ որ գիտնի վրայ բեւեռն 23° 27' 1/2 հեռու շրջանակ մը կ'ընթացնէ, աս շրջանակին մէջ գտնուած բնակիչներուն օրը...

- 1 Tropicque du cancer. 2 Tropicque du capricorne. 3 Colures. 4 Signe zodiacal. 5 Saison. 6 Le printemps, l'été, l'automne, l'hiver.

որ բեւեռն աստիճան աստիճանական վերաբերման պարագային կ'արժեքատեսչեալ կ'ըլլայ աստիճանական շրջանակները...

(Կ) երբոր անհաստարութիւնը տեսնուի հին աշխարհային կողմերը, բեւեռն ինչպէս հաստարակած եղած միջոցը կը ստատախանեն...

Արեգակին շարժումը միայն աստիճանային շրջանակներէն կ'ընթացի, որոնք կը ստատախանեն...

ԼՈՒՍԻՆ

ԼՈՒՍԻՆ կը կրկնուի հետ մէկտեղ արեգակին վրայ կը դառնայ իր բնական շարժումը, արեւը պիտի տեսնուի...

Լուսին կը կրկնուի շուրջ 28 օրով, որոնք կը ստատախանեն շրջանակներէն...

Լուսին այլևայլ դիրքերով կը տեսնուի մեզի, որ էրեւոյն լուսնի շրջանակին մէջ...

Լուսին կը կրկնուի շուրջ 28 օրով, որոնք կը ստատախանեն շրջանակներէն...

Լուսին կը կրկնուի շուրջ 28 օրով, որոնք կը ստատախանեն շրջանակներէն...

Լուսին կը կրկնուի շուրջ 28 օրով, որոնք կը ստատախանեն շրջանակներէն...

- 1 Climat. 2 Climats de mois-beure. 3 Climats de deux. 4 Cercles polaires. 5 Cercle polaire arctique. 6 Cercle polaire antarctique. 7 Zones glaciales. 8 Zones tempérées. 9 Zone torride. 10 Nœuds. 11 Ligne des noeuds. 12 Nœud ascendant. 13 Nœud descendant. 14 Phases. 15 En conjonction. 16 En opposition.

կողմը դէպ ի սնդին դարձած ըլլալով զիջր շնոր տեսնուի. աս բանն արեւը լուսնին աստիճանական վերաբերման պարագային կ'արժեքատեսչեալ կ'ըլլայ...

Լուսնի մակերևութիւն վրայ անմիջական բծեր կան, որ շատ անգամ բծեր են և տեղի ի տեղը աստիճանական վերաբերման պարագային կ'արժեքատեսչեալ կ'ըլլայ...

Լուսնի մակերևութիւն վրայ անմիջական բծեր կան, որ շատ անգամ բծեր են և տեղի ի տեղը աստիճանական վերաբերման պարագային կ'արժեքատեսչեալ կ'ըլլայ...

ԺԱՄԵՆԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԲՐԵՏԻԱ ժամանակին մէջ որ մի և նոյն աստիճան կը թափուի աստիճանական վերաբերման պարագային կ'արժեքատեսչեալ կ'ըլլայ...

Իձէ որ երկիր միայն իր աստիճանական վրայ դառնուի ըլլալով, միտ նոյն կ'ըլլաւ ան ժամանակին միջոցը որ կ'անցնի ինչպէս...

Լրկայն ու կարճ օրերուն մէջ լուսնի շարժումը կը ստատախանեն աստիճանական վերաբերման պարագային կ'արժեքատեսչեալ կ'ըլլայ...

Լուսնի շարժումը միայն աստիճանային շրջանակներէն կ'ընթացի, որոնք կը ստատախանեն...

Լուսնի շարժումը միայն աստիճանային շրջանակներէն կ'ընթացի, որոնք կը ստատախանեն...

Լուսնի շարժումը միայն աստիճանային շրջանակներէն կ'ընթացի, որոնք կը ստատախանեն...

- 1 Scygies. 2 Mois périodique. 3 Mois synodique four lunaison. 4 Épactes. 5 Jour sidéral. 6 Equation du temps. 7 Année tropique équinoxiale four civile. 8 Année anomalistique.

Երևանի քաղաքային խորհուրդի նախագահ Կարապետյանը...

Վարչապետի աշխատակազմի կազմակերպչական աշխատանքները...

Վարչապետի աշխատակազմի կազմակերպչական աշխատանքները...

Վարչապետի աշխատակազմի կազմակերպչական աշխատանքները...

Վարչապետի աշխատակազմի կազմակերպչական աշխատանքները...

ՏԵՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԻՆԵՐԸ

Ստորագրողների ցանկը...

Կ Ե Ր Օ Ն

Ստորագրողների ցանկը...

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like 'ՀԵՐԱՅԻՄ ԿՐԻՍՏՈՍՅԱՆ' and 'ԳՐԻԳՈՐ ԿՐԻՍՏՈՍՅԱՆ'.

Ի Ե Ձ Ո Ւ

Ստորագրողների ցանկը...

Ստորագրողների ցանկը...

Ստորագրողների ցանկը...

Ստորագրողների ցանկը...

Ստորագրողների ցանկը...

1 Tribu, peuplade. 2 Nomade. 3 Nation poliee, peuple civilise. 4 Etat, royaume, empire. 5 Monarchie. 6 Republique. 7 Monarchie absolue, despotisme. 8 Monarchie temperee, constitutionnelle.

1 Noblesse. 2 Federalisme. 3 Anarchie. 4 Ocholecratie. 5 Oligarchie. 6 Theocratie. 7 Religion. 8 Culte. 9 Polytheisme. 10 Monothetisme.

11 Fetichisme. 12 Sabetisme. 13 Materialisme, kampf pantheisme. 14 Brahmisme. 15 Lemaisme. 16 Bouddhisme. 17 Culte des Esprits. 18 Culte de Sinto. 19 Nanketisme, kampf Religion des Seils.

1 Eglise grecque kampf orientale. Eglise latine kampf occidentale. 2 Religion des Mages kampf de Zoroastre. 3 Protestantisme. 4 Religion des Mages kampf de Zoroastre.

Արևելք աւելի զործածական լեզուներն են սանսկրիտ, արաբերէն, հայերէն ու գարաբիէն արաբերէնը ինչպէս նաև եբրայերէնը և ինդիկացի լեզուն, սորաբնէնը, սոյնտարէնն ու բնալոյսացի լեզուն սեբաթե լեզուը կ'ըսուին:

Հնդկաստանի ինասնոց լեզուն է սանսկրիտ ըսուածը, որ Հինն լիտուարի, և սա լեզուէն երաճ են Հնդկաստանի լեզուներն մէկ ըսնին: Իսկ մալայերէնը արևելք շատ տարածուած է, ու Արևմտեանի ամեն կողմերուն մէջ կը խոսուին:

Միայն մշտեղանմանը ու հիւսիսային զին խոսուած լեզուներն են սոյնտար, ինդուս և ինդո-արևելի լեզուն: Իսկ սորաբնէնն ու ճորտերէնը՝ ինդուս և լեզուն լեզուներէն կ'ըսուին:

Միջինացի լեզուները, որոնց միայ խիստ քիչ տեղեկութիւն ունինք, ըսնի մը ճանապարհորդներու ըսածին նայելով խիստ շատ են. բայց զիմաստներն են Պերսերը, Վրացիք որ Հին Ինդիստանացի լեզուն մասնորոգն է, Վրացերէնը լեզու և () Բենարասացի լեզուն:

Միջինացի լեզուներուն միայ ալ Միջինասիական աւելի ծանօթութիւն մը չունինք. Հուսիսային լեզուներուն մէջ խիստ շատ տեսակ լեզուներ կան, որոնք ոչ միայն իրարմէ բոլորովին տարբեր են, հասարակ նաև հին ցամաքին լեզուներուն հետ նոր մանուկներն մը չունին. ամենն աւելի զործածականներն են Իրանացի, Միջինասիացի, Վրացերէնը, Գաղաթացի, Վրացերէնացի, կամ Ինդո-արևելի լեզուները:

Միջին լեզու իրեն համար զատ զիր կամ այբուբեն չունի, հասարակ լեզուներուն զերը ուրիշ զիմաստ լեզուէ մը աւելուած են. ինչպէս իտալացի զերը Հիւսիսային զերն են՝ քիչ մը փոխած, լեզուէն և լեզուէն ամենն իրարու նման չէ: Գաղաթացի, Միջինացի, Վրացերէնը, Գաղաթացի ու Փորթուգալացի լեզուներն իրար կը զործածեն որ Հին սանսկրիտ Հոմերոսէ:

ցոյց զործածած զերն նման է. իսկ Վերամասնացի զերը երկու-տասններորդ ու երկրասուններորդ զարուն զոմացի զերուն ձևովն են: Տարբերները, Պարսիքը, Հնդկիքը, Իրանի իսլամականները, Սասանականի բնակիչները, Միջինասիական լեզուները, և ուրիշ ըսնի մը մանր բոլորակները Վրացացի զերը կը զործածեն:

ԵՐԿՐԱԿՆՏԻՄ ՄԵՆԱՄԵՆԻ ԲԱԿԱՆՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հին սանսկրիտ մեծ մասը անծանօթ էր մարդկանց. հիւսիսային կողմը բնակչային շրջանակներէն անդին լին անդներ, իսկ հարաւային կողմը՝ ինչպէս նաև արևադարձէն հարիւ լեզու քիչ մը աւելի առաջ կ'երկային. վասն զի բնակչային շրջանակէն անդին երաճ ցրտութիւն, ու արևադարձէն ստացի երաճ տարութիւն տեսնելով կարծէին լեզու հին տեղանմանը մարդ չունին. և կ'ըսէին լեզու երկայնութիւնը արևմուտք է, իսկ լայնութիւնը հիւսիսէն հարաւ. և ահա սակէ առաջ երաճ է երկայնութիւնն ու լայնութիւնն բառերուն զործածութիւնը:

Հիներուն ճանցարը երկիրները իրեք մաս կը բաժնուին. Իջուր, Բենարաս, Բենարասի կամ Ինդուս, որոնց սահմանները որտեղ ալ չեն զիտեր: Իջուր նոր ցամաքը գտնուեցաւ, սա իրեք մասին միայն ուրիշ մին ալ աւելցաւ որ Բենարաս ըսուեցաւ. զերըն սանսկրիտ ալ տեսնելով լեզու հարիւ է Միջինացի ու Միջինացի մշտեղը ինքն ունիմաստին մէջ ցրտած երկիրներուն ամենուն մէկէն մէկ անուն մը տալ հնդկերորդ մաս մին ալ աւելցաւ, և անունը ինքնուրուի կամ Գաղաթիւն արեւելքէն զարուեցաւ: Իրարազմտի մակերևութին տարածութիւնը զերթ է 509,334,705 հազարմէ լըր է բառարկուսի: Իսլամի տարածութեան մէջ ցամաքին բնածած միջոցը 129,139,230 հազարմէ լըր է. իսկ ջրերը 380,295,502:

Ինչպէս որ ըսինք՝ երկիրն հինգ մաս կը բաժնուի, որոնց մասերն ընդհանուր առաջ ալ, Պարսի արևադարձային հարաւային:

Table with 2 columns: Region (e.g., ԵՐԿՐԱԿՆՏԻՄ, ԲԵՆԱՐԱՍ), Value (e.g., 9,578,189, 41,556,927)

Վրացերէն ըսուածը ընդհանուր առաջ լեզուն է զերթ է 738,000,000. և սա զուտը արևադարձային հինգ մասնայնը մէջ տասնի բաժնուած է:

Table with 2 columns: Region (e.g., ԵՐԿՐԱԿՆՏԻՄ, ԲԵՆԱՐԱՍ), Value (e.g., 229,000,000, 390,000,000)

Իսլամ յաջորդ ցուցակին մէջ աղէկ կ'իմացուի արևադարձային հինգ մասերուն բնակչային համեմատականութիւնը. և լեզու նոյն մասերուն ամեն մէկ հազարմէ լըրն ըսնի հարիւ կ'իմացուի:

Table with 2 columns: Region (e.g., ԵՐԿՐԱԿՆՏԻՄ, ԲԵՆԱՐԱՍ), Value (e.g., 23,9, 9,3)

Իսլամ ցուցակին մէջ յայտնի կը տեսնուի լեզու Երանան իրեն պատկերութեանը համեմատ արևադարձային հինգ մասնայնը մէջ ամենն բազմամարդն է:

Ե Ր Կ Ր Ա Պ Ա

Ը Ն Գ Ն Ե Ն Ո Ւ Բ Տ Ե Վ Ե Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Երկրագնդի ընդհանուր նայածքով մը ընդարձակ լեզու կողմ մը կրնայ սեպուիլ, որուն արևելեան կողմը Միջին հետ կ'ըսուի է. և լեզուէն արևադարձային հինգ մասնայնը մէջ ամենն պատկերն է, բայց ամենն աւելի ծանօթ է լեզու, քաղաքակրթութեանը և լեզու և արևմտեանը, ու համեմատութեամբ անոնցմէ շատ աւելի բազմամարդ է, ինչպէս որ ըսինք:

Երկրագնդի սահմանը հիւսիսէն արևմտեան Միջինասիական լեզուներն են, արևմուտքէն Երանան լեզուները, հարաւէն Ղարիւնը երկրի նեղուցը, ինչպէս նաև ծովը, արևելքէն արևմուտքէն նեղուցը, Սարգիսի ծովը, Կասպիանայի ստորին նեղուցը, ինչպէս նաև ծովը, Կովկաս լեռներուն զիմաստ գոյնէնը. իսկ արևելքէն Կասպի ծովուն ան մասը՝ որ Կովկասու գոյնէն արևելեան ծայրին և Սարգիսի ծովը լեզուէն կ'ըսուի մէջ կ'իմացուի, Կովկաս լեռները, և Վարա գետը:

Ինչ զիծը որ Երանան ու Երանի իրարմէ կը բաժնուի՝ Երանայի լեզուներն ան կտորէն կ'անցնի՝ ուր որ կողմերը խիստ բազմաթիւ լին ան. որով ինչպէս, ինչպէս (Սարգիսի), Փարսա, Վրաց, Սանսկրիտ, Ինդուս, Կով (Կովկասէն), Հարաւ, և Սարգիսի լեզու Միջինասիական լեզուներն են իսկ լեզուն, Երանան և ինչպէս նաև Երանայի Երանայի:

Կասպիանայի, որ կ'երկայն լեզու Կովկասի լեզուներն են, Միջինասիական առաջ գտնուեցաւ համար Երանայի կողմերուն մէջ սեպուեցաւ նոյն սանսկրիտ, բայց հինն Միջինացի մէկ մասը կը սեպուի:

Ս Երկր ըսած սահմաններէն յայտնի է որ Երանան 12° 40' արևմտեան երկայնութեան, ու 63° 50' արևելեան երկայնութեան մէջ, և 34° 50' ու 71° 10' հիւսիսային լայնութեան մէջ կ'իմացուի. բայց Երանայի հիւսիսային ծայրը, լեզու որ Վրացերէնը

արևելքէն ալ մէկտեղ անկուր ըլլանք, լայնութեան 81° ն սակը կ'իմացուի, Երանայի երկայնութիւնը՝ Փորթուգալի ծայրի Փարսի Վրացիցի գետէն ինչպէս Վարա գետին բերանը՝ 5418 հազարմէ լըր է. իսկ լայնը Շուտի Վրացիցի ծայրէն ինչպէս Կովկաս լեռներուն մէջտեղէն գոյնէն Սարգիսի լեզու՝ 3033 հազարմէ լըր է:

Երանայի մակերևութին տարածութիւնը 9,578,189 բառարկուսի հազարմէ լըր է. իսկ բնակչային լեզուն է 229,000,000 անանի որ ամեն մէկ հազարմէ լըրն զերթ է 23 հարիւ կ'իմացուի:

Շատ զրուած տարածական մէջ Երանայի իրարազմտի տեսութեանց ոչ միայն տարածութիւնը, լայն ու բնակչային լեզուն կայ, հասարակ ամեն երկրի մէջ մէկ հազարմէ լըրն որչափ մարդ ինչպէս, և իրարազմտի տեսութեան տարեկան եկամուտը, զբայ լըրն ու մարդաբազարը:

Large table with 7 columns: Region (e.g., ԲԱԿԱՆՄՈՒՆՔՆԵՐԸ), Value 1, Value 2, Value 3, Value 4, Value 5, Value 6

առաջ կուգան, և կենդանեաց մէջն ճերմակ արջ, եղջերու, աս-
ղուէս ու նստաստակ շատ կը գտնուին:

Տեղացիները ինքնազուէս խորհակցի կեն, և զգիտօր զործ-
քերնին ձկնորսութիւն է: աս ժողովրդեան մէկ մասը քրիստո-
նէութիւնը ընդունած և քանի մը օգտակար արուեստներ սոր-
ջած է:

Իտալոստան ալ Տանիմարայի տէրութեանն է, և մէջը շատ
հարուստի լեռներ կան՝ որոնց մէջ ամենէն անուանին Հեքրան
է: աս հարուստը Սիլիմանոսին երեսնէ 1013 մեթր բարձրու-
թիւն ունի:

Իջ կղզիին մէջ զանազան հանքեր և սաք ջրի աղբիւրներ
խիտ շատ կան, բայց բոյսերու կողմանէ բարեբեր չէ: Ալման
ընդհանրապէս ցուրտ է: բնակեաց կրօնն է նորազանդութիւն,
և կղզւոյն մայրաքաղաքն է Սիլիմանոսի, որ 800 բնակիչ ունի:

Տանիմարացւոց ուրիշ երկիրներն են՝ Սուրբ Խաչ, Սուրբ
Թովմաս և Սուրբ Հովհաննէս կղզիները, որ Լեւոնիւն կղզի-
ներուն մէջ են:

ՍՊԱՆԻԱՅԻՈՅ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

ԻՏԵՆՈՎ, Սպանիացիք Լեւոնիւնի մէջ ընդարձակ երկիր-
ներ ունենին, բայց հինն անոնցմէ միայն Վուսպ ու Փորթոյ-Սի-
բոյ երկիրները մնացած են ձեռու ընդին:

Վուսպն 1492ին Վալիստափոր Վալդերաս զտած է: աս
կղզւոյ շուրջն զին պատած են Սեբաստիան Բոլդը, Լեւոնիւն ծո-
ղը և Լեւոնիւնի ուղիներու: միջտեղը լեռներու գոտի մը եր-
կրցած է: Ծովեզերքներուն վրայ ցած ու խոնաւ հովիտներ կան,
և գետերն ընդհանրապէս խիտ բարեբեր է:

Հաւանա, խիտ անոթ քաղաք է, որ 112,000 բնակիչ ու-
նի, և զաւտակալ իշխանը հոս կը նստի:

Փորթոյ-Սիբոյ Լեւոնիւնի ուղիներուն ու Լեւոնիւնի
ծովուն մէջ կ'իյնայ: խիտ բարեբեր է, և շատ վաճառք կը խաւրէ
ուրիշ տեղ: Սպարաքաղաքն է Սան-Խուան տէ ֓որթոյ-Սիբոյ:
աս քաղաքն իրեն վաճառականութեանը համար երեսնէ է, և
30,000 բնակիչ ունի:

ԳԱՂՂԱՅԻՈՅ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

ԳԱՂՂԱՅԻՈՅ Լեւոնիւնի սահմաններն են՝ Հոլանտացւոց
Լեւոնիւն, Պրագի և Լեւոնիւնի ուղիները: Իջ երկիրն հո-
ղը բարեբեր է, բայց անգործ մնացած ըլլալով՝ անաստաներէ
զատ ուրիշ բան չտեսնուիր մէջը: քանի մը վայրերի ժողովուրդ-
ներ ալ կը բնակին: զաղթականաց զխաւոր քաղաքն է Վալեն-
նա, որ 3000 բնակիչ ունի:

Վաղղիացւոց ուրիշ երկիրներն են՝ Սարթիսիէ, որուն
զխաւոր քաղաքն է Փոտ-Սոյալ, 7000 բնակիչ ունի: Լուստա-
լուսիս, և Սուրբ Սարգիստ կղզւոյն հիւսիսային կողմը: նաև
Սուրբ Պետրոս ու Սիբիլիոն կղզիները՝ որ Վրկիւր բուսած
կղզիին հարաւային զին կ'իյնան:

ՀՈՒՆԵՏԵՆԻՈՅ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

ԽՈՒՆԵՏԵՆԻՈՅ մէջ Հոլանտացւոց ունեցած մասը ամենէն
հարուստ ու ամենէն ծաղկածն է: իրեն սահմաններն են՝ Լեւո-
նիւնի ուղիները, Պրագի, Վաղղիական Լեւոնիւն և Լեւոնի-
տեան ուղիները: Հոլանտացւոց Լեւոնիւնի մէջ իրեք մեծ գե-
տեր ու շատ ջրանցքներ կան: Սպարաքաղաքն է Փարամարիպոյ,
որ 18,000 բնակիչ ունի: ասիկայ Հարաւային Լեւոնիւնի գեղե-
ցիկ քաղաքներն են:

Լեւոնիւնի մէջ Հոլանտացւոց ունեցած ուրիշ երկիրներն
են՝ Սուրբ Սարգիստ կղզիները, և Լեւոնիւնի կղզեաց
Սեբաստիան կղզիին մէջ՝ Սուրբ Սարգիստ կղզւոյն հարա-
ւային ծայրը, և Վուսպայ կղզին՝ Վաղղիացի ծովեզերքնե-
րուն մտ:

ՌՈՒՍԵՏ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԵՏ Լեւոնիւնի արևմտեան երկայնութեան 132'ն
50'ն և 171'ն, ու հիւսիսային լայնութեան 54'ն 50'ն և

70'ն 50'ն մէջ կ'իյնայ: իրեն սահմաններն են Սառուցեալ Սի-
կիանոս Լեւոնիւն, Վրկիւրիստիս, Սեբաստիան, Պեհլիստ, Պեհլի-
կայ ծոցն ու նեղուցը: Սուսի Լեւոնիւնի մէջ են Կալէսի իւ-
տանին, Կարբի դքսին, Վեորդ Եսապոսին և Լեւոնիւնի ը-
տուած արջիկեղազոնները: Նոյնպէս կղզին, Վոստաք, Փրի-
պիլով, և այլն:

Սուսայ Լեւոնիւնի հարաւային զին բունած են Սիկիա-
նեան լեռները, որ միշտ ձիւնապատ են:

Իջ երկիրը անայլ անաստան կը նմանի, և սօճիլի ու եղևնի
անաստաններով որ բլուրները ծածկած են՝ աւելի փոքր տեղք մը
կ'առնէ, Սուսի երկիրներուն զխաւոր քաղաքն է Վրկիւրիստ-
իւն Սիկիա կղզիին մէջ:

Սուսայ Լեւոնիւնի իշխանութիւնը վաճառականաց ըն-
կերութեան մը ձեռքն է, որոնք բացարձակ արտօնութիւն ունին
մորթի վաճառականութիւնը: Նոյնպէս կղզիները բնակող մանր
ժողովուրդներն մէկ քանին Սուսաներուն հպատակ են, մէկալ-
նանք բոլորովն անկախ: Կրկին ներքերը բոլորովն անձնութե
է Սուսայ:

Սուսայ տէրութիւնը 1808էն ի վեր Վրկիւրիստիս կղզի-
նի մէջ զաղթականաց երկիր մը ունեցաւ: աս զաղթականաց պզտի
երկիրը՝ որ Պատեկա կ'ըստի, այնպիսի տեղ մըն է որ Սեբաստի-
ցիք իրենց սեպհական ստացուածքը կը սեպին: մէջի զաղթական-
ներն են երեսունի չափ Լաբուպիք ու 300 Վոստաքներ:

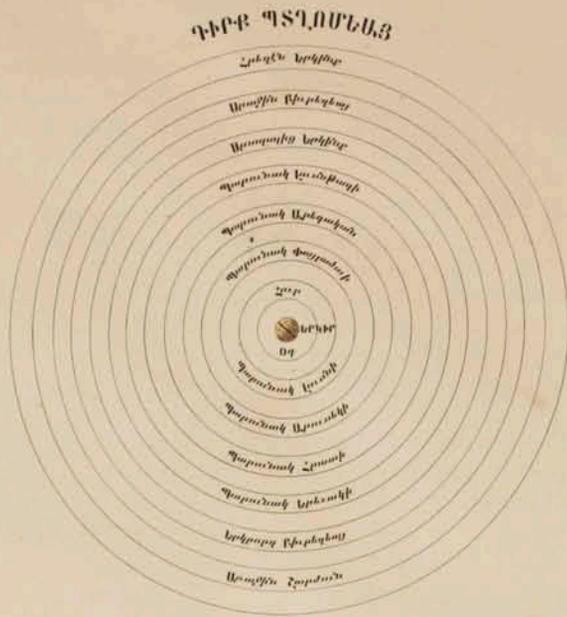
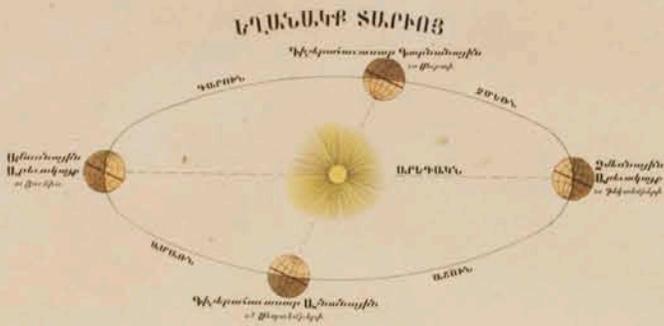
ՇՈՒՆԵՏԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

ՇՈՒՆԵՏԵՆԻՈՅ Լեւոնիւնի մէջ Սուրբ Սարթիստիս կղզ-
իներ զատ ուրիշ երկիր չունին, ան ալ Վաղղիացւոցմէ անցա-
լիւն է:

Իջ կղզիին մէջ երկրագործութիւնը առաջ զնացած ըլլա-
լուն համար՝ շատ շահաւէտ է, բայց ծովային պատերազմը զաղ-
թելէն ի վեր վաճառականութիւնը շատ նուազեցաւ: Վրկիստ
քաղաքն է Լուսիստիս, որ աղուոր շինած է, ու 10,000 բնակիչ
ունի:

ՏԻԵՁԵԲՈՒ

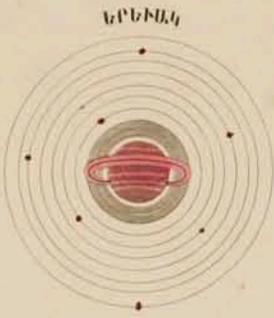
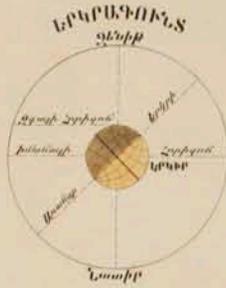
ԴԻՐԲ ՄԻ

ՓՈՐՍԿՐԵԱԼ ԾԱՌԻՒՄ

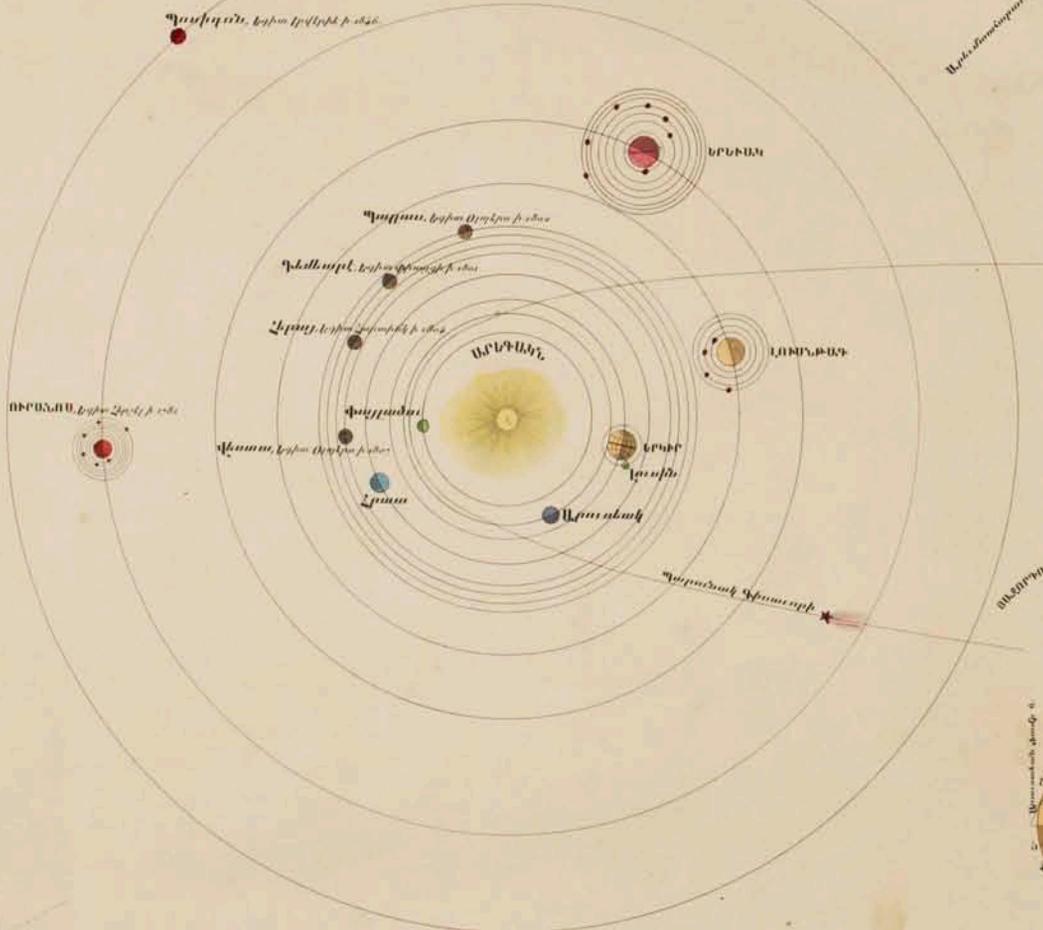
ՏԻՄՈՒՄ

ՎԵՆՈՒՄ

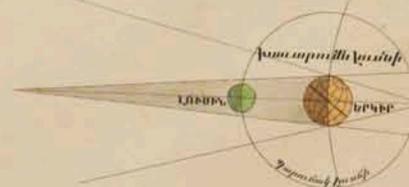
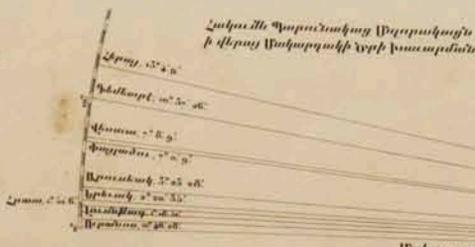
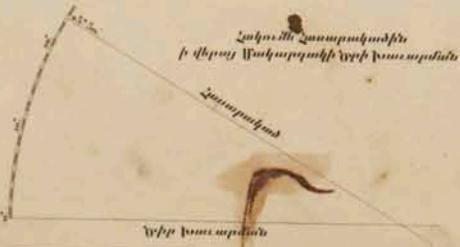
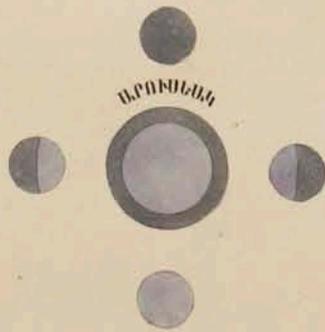
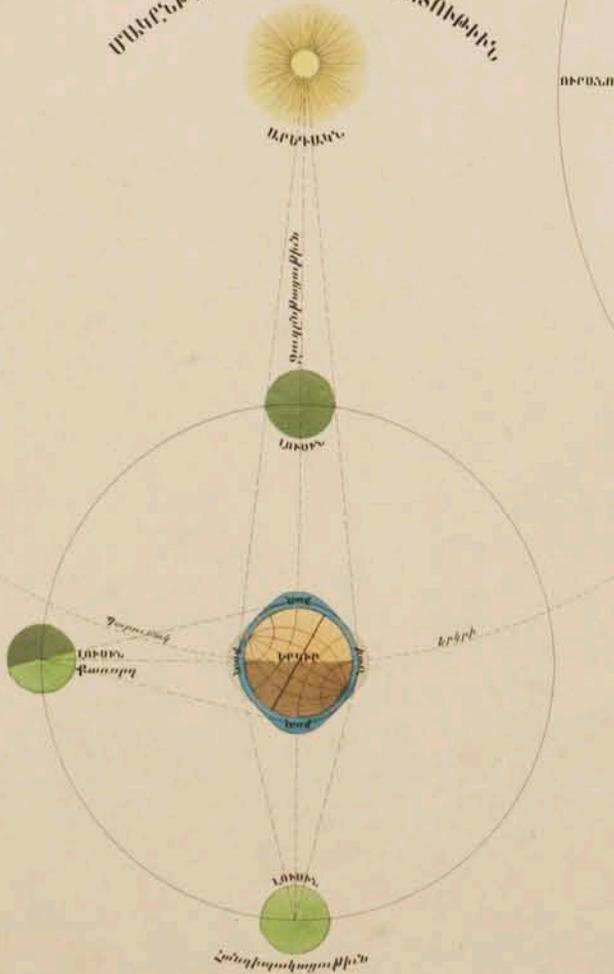
Ի ՏՊԵՐՔԱՆԻ

ԳԻՐԲ ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԸՍՏ ԿՈՂՆԵՐԵՒՆԵԱՅ

ՄԱՐՏՈՍԻՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԵՂԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԻՍԽԱՆԻ

ԱՐԿԻ

Մարտի 21-ին

ԲՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՐԱԿԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՄԻՐԱՅԻ

Ե Ե Ե Ե Ե

ԵՏԻՆ

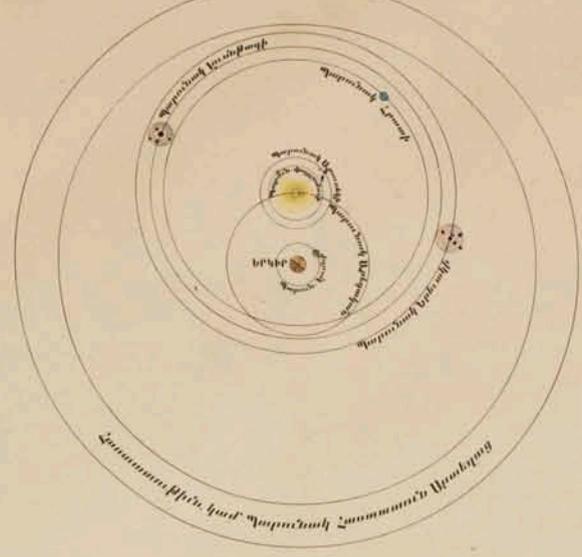
ԻՐ ԴԱՉՈՒՐՈՒ

49

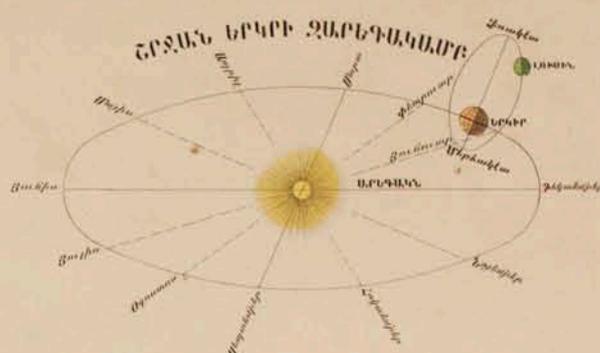
ՅՈՅՑ

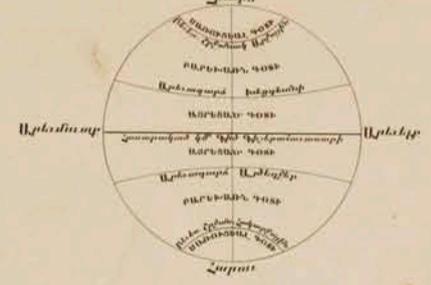
ԳԻՐԻ ՏԻՔՈՒՆ ԳՐԱԷ

ՇՐՈՒՆ ԵՐԿՐԻ ԶԱՐԵԳՈՎԱԾՐԸ

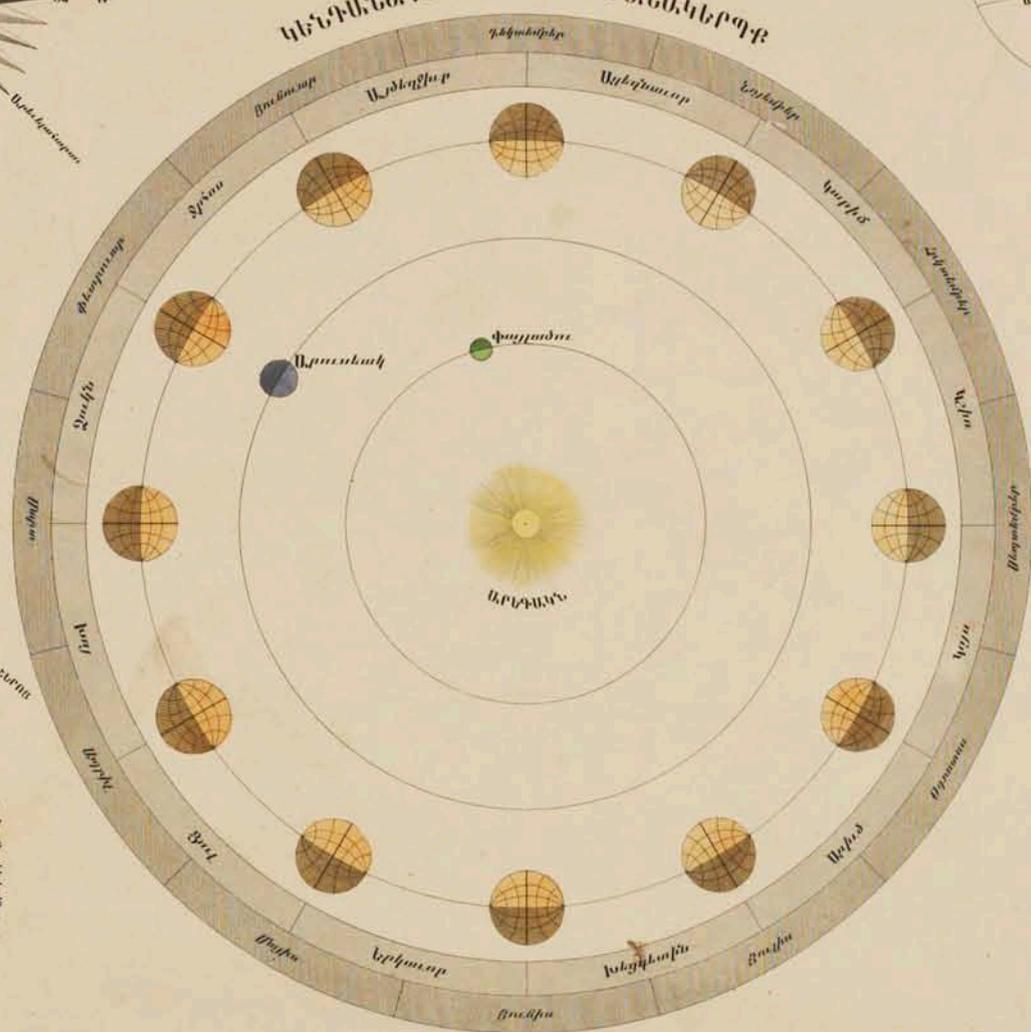
ԳՕՏԻՔ

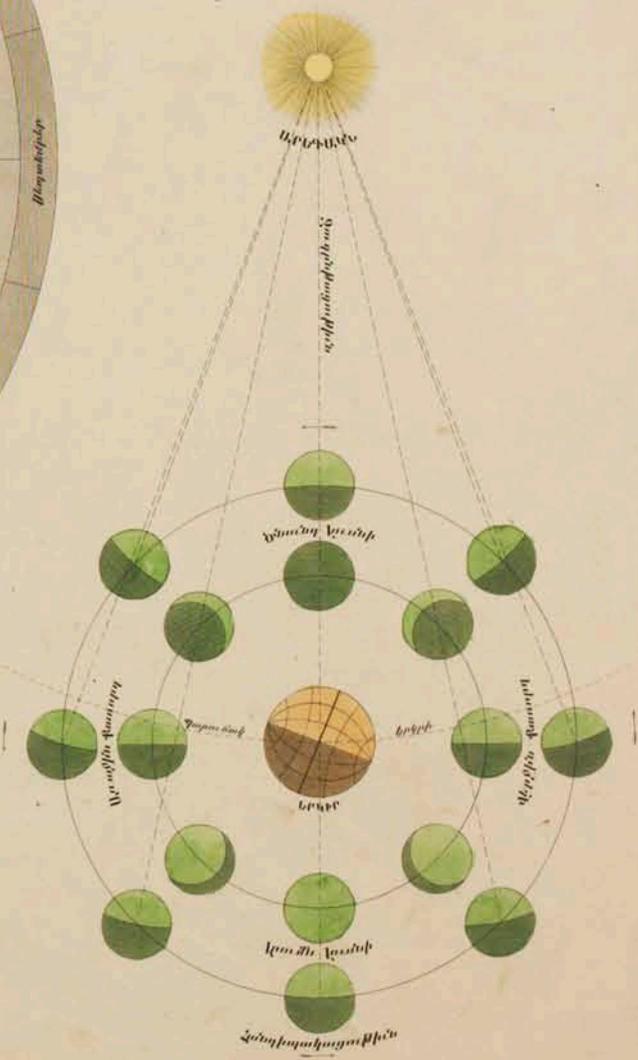
ԼՈՐԱԿԱՑ

ԱՆՊԱՆՅԱԿԱՍՈՒՐ ԵՒ ԱՆԴՈՆՆԱԿԵՐՔԸ

ԵՐԵՈՅԹԻ ԼՈՐԱԿԱՑ

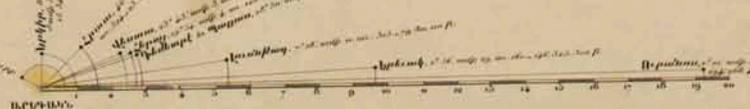
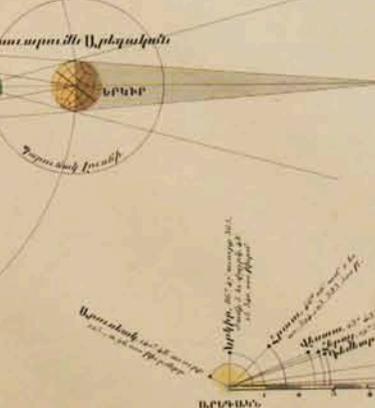
ՀՐԾՑ

ՅՈՒՅՅԱ ՄՈՒՐՈՎԱԿԱՑ

Հիշեցնելով, թե ինչպե՞ս է պատահում, որ մարմինները շարժվում են, և որո՞նք են նրանց շարժումների օրենքները:

Արեւի շարժումը և նրա շուրջը գտնվող մարմինների շարժումները:

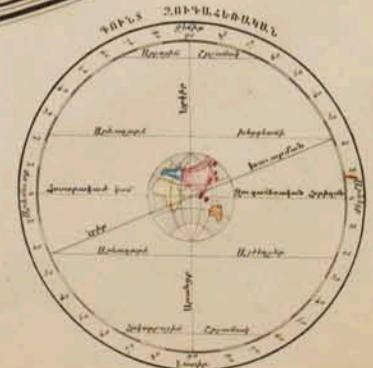
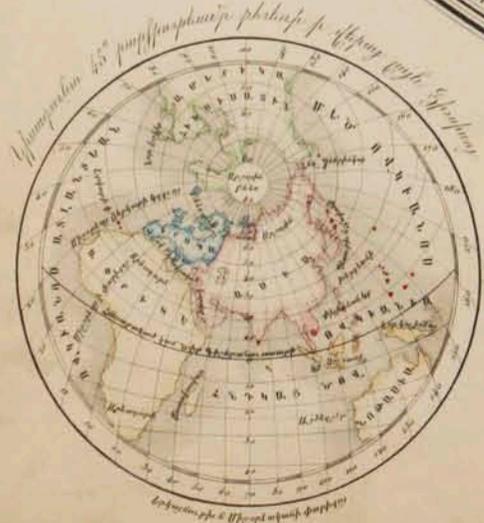
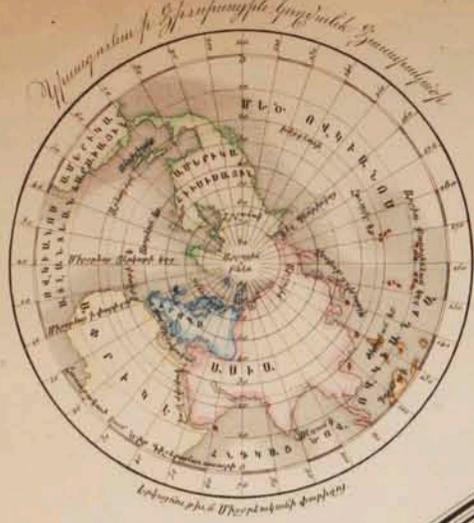
ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ՅԵՐԿՈՒՄ

ԱՐԳՈՒՆԻ ԱՇԽԱՐԽ
ՓՈՐՍԻՐԵՍ

Գլխավոր
ՏՄՏ

ԳԵՆԵ
Ի ՏՊԵՐԱԿԵ

184

ԱՇԽԱՏԱՅՈՅՑ

Ե. Ս. Լ.

ԻՍՎԱԳՈՒՆՏՍ

Մ. Գ. Ր. Ս. Գ. Ս. Ն. Ր. Ս.

Ս. Ս. Ի. Բ.

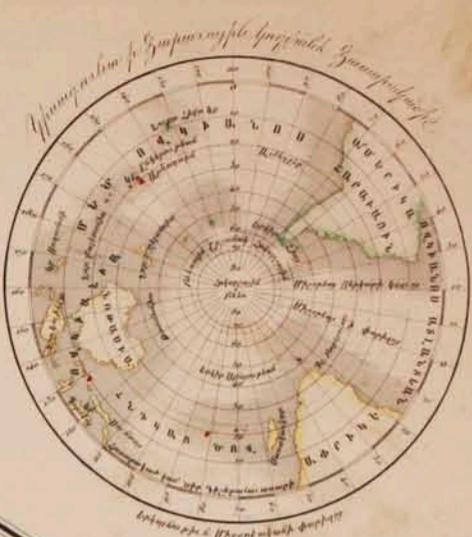
Սիմոն

Ս. Ս.

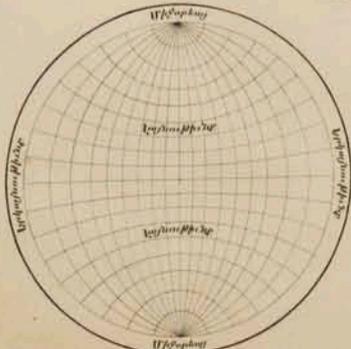
Ս. Կ.

Ս. Ս. Ս. Ս.

9.

Ս. Ս. Ս.

- (1) Կարսի մարզ
- (2) Երևանի մարզ
- (3) Գեղարքունիքի մարզ
- (4) Կոնստանդուպոլսի մարզ

ԵՒՐՈՊԱ

փորագրեալ

Ե. Ա. Ի. Ի. Բ.

Justus Muller, Lithograph

Մանկան

Վ. Ե. Ե. Ե. Բ.

Ի ՏՊԱՐԱՆԵ ՍԵՂԱՍՏՐՈՒ

1849

Արևմտեան Կովկասեան Միջին Գործերի Գործարար

Албанская Экспедиция И. И. Шпанберга

Шкала в верстах	Шкала в милях
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ԱՓԲԻԷ

Իտալացի

Ե. Ա. Բ. Բ. Բ.

Գլխավոր Կարգավիճակ
Մարտի 1849.

Վ. Ե. Ե. Ե. Ե.

Ի. Տ. Գ. Բ. Ե. Ե. Ե. Ե.

1849.

Մասշտաբը 1:100,000
Ստանդարտացված է ըստ 1856 թ. հունիսի 1-ին հրատարակված Գեոգրաֆիկական Կարտագրության Կոմիտեի կողմից

Արևելյան կիսագնդի և Արևմտյան Կովկասի քարտեզ

ՀԻՒՍՍԱՅԻՆ
ԱՄԵՐԻԿԱ
 ՓՈՐՏՎԵՍԼ
 ԾՆԻՒՄ
Geographische Weltkarte
Ամսկան
 ՎԵՆԵՏԻԱ
 Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՈՐ ԳՈՋՈՐԹԻ
 1849

Մասշտաբ

1:100,000	1:200,000	1:300,000	1:400,000	1:500,000	1:600,000	1:700,000	1:800,000	1:900,000	1:1,000,000
0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000	0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000

Վերականգնողական Վերականգնողական

საქართველო, სსრკ, სსრკ

Geographical notes in Cyrillic script, possibly describing specific locations or administrative boundaries within the region.

МАСШТАБЪ
Scale information in Russian/Cyrillic, including a graphical scale bar and text describing distances in miles and kilometers.

0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ
ԱՄԵՐԻԿԱՆ

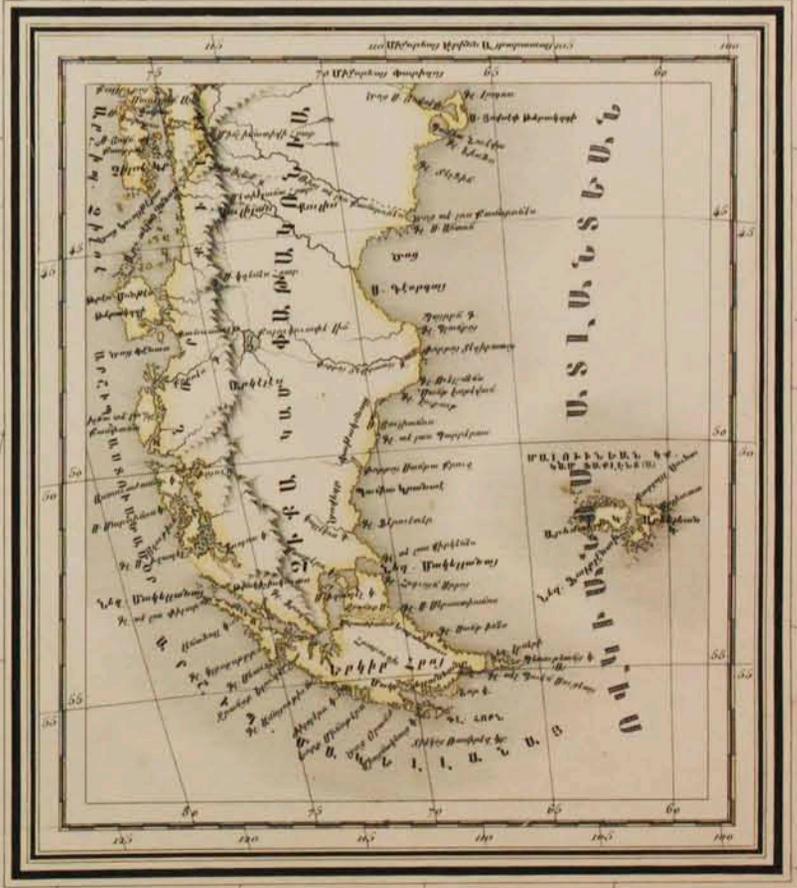
ՓՈՐՈՒԳԻՆՈՒԹՅԱՆ ԵՄԵՐԻԿԱՆ

Imperial Russian

Արխիվ

ՎԵՆԵՏԻԱ

1849

ԱՎԿՒՆԻԱ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԳ

ՄԱՍՆ ԱՆԻՍՏՐԻ

ՓՐՈՒՄԻՆԻԱԿԱՆ ԵՄԻՆԻՒՄ ԵՎ ԱՎԿՒՆԻԱԿԱՆ ԵՄԻՆԻՒՄ

Պրինկմե

Վ.Ե.Ն.Յ.Ի.Կ

ԿՊՐՈՒՄ ԵՎ ԵՄԻՆԻՒՄ

1840

- 1 Մայրաքաղաքի կամ Մարտի
- 2 Մարտի
- 3 Մարտի կամ Մարտի
- 4 Մարտի կամ Մարտի

Արևիկան Արևիկան Արևիկան

Vestiges des Océans Pacifique

ՀԱՅԵՍՏԱՆ

ԱՇԽԱՐՀ

Ըստ Նախկին Աշխարհագրաց

ՓՐՈՒԲՆԱԼ ԾԱԽԻՒՄ ԵՍՏՆԱԿԱՆ ԲՍԻՐՈՍԻ

Մասնիկ Կ Ա

ՎԵՆԵՏԻԿ

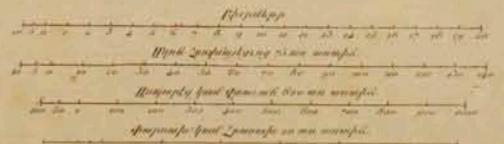
1849

Ե Ի Ք Ս Ի Ն Ե Ա Ն

Պ Ո Ն Տ Ո

Արտիմետր (1:200,000)

ՍԻՄՎՈՒԹՅԱՆ	ՆՆՆՆՆՆՆՆ
ՕՍԿԱՐԱՅԱԿ	Միջին և Գեղարքայի
Քաղաք կամ Երևան	Մարտիկի Միջին և Գեղարքայի
Քաղաք կամ Բնակավայր	Մարտիկի Գեղարքայի և Գեղարքայի
Քաղաք	Մարտիկի Գեղարքայի
Քաղաք կամ Գեղարքայի	Մարտիկի Գեղարքայի և Գեղարքայի

ԵՐԱՅՈՒՆԻՍՏԱՆԻ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ
 ՓՐԱԳՐԱԿԱՆ ԺԱՆԻՒՐ ՆՈՂԱՆՆՈՒ ԱՍԻՐԱՅԻ
 ՄԱՍԻՍԿԱՆ
ՎԵՆԵՏԻԿ
 Ի ՏՊԵՐԿԵՆ ՍԲ. ՂԱՅՐԵՐԻ
 1850

ՄԱՍԻՍԿԱՆ
 ԲՈՒՐՅԱՆ
 ՓՐԱԳՐԱԿԱՆ ԺԱՆԻՒՐ ՆՈՂԱՆՆՈՒ ԱՍԻՐԱՅԻ
 ՄԱՍԻՍԿԱՆ
 Ի ՏՊԵՐԿԵՆ ՍԲ. ՂԱՅՐԵՐԻ

